



RESEBERÄTTELSE

Namn

År och termin för utbyte

Beata Jonsson

VT23

Utbytesuniversitet

Politecnico di Milano

Utbildningsprogram

Civilingenjör Samhällsbyggnad, master Hållbar samhällsplanering och stadsutformning

Fem fantastiska månader i Italien

Innan avresa

Jag hade velat studera utomlands sedan 10 år tillbaka och ett utbyte var det perfekta tillfället. Jag ville uppleva något nytt och testa hur det är att bo i ett annat land. Jag började kolla på de olika alternativen som passade bäst för SUPD och kände att jag helst ville bo i en större stad. Initialt fastnade jag verkligen för Tokyo som jag länge velat besöka. Jag hade även kollat på Milano men fram till sista ansökningdagen hade jag listat Tokyo som både första och andra val. Däremot insåg jag att det var svårt att hitta information och relevanta kurser på engelska och tillsammans med alla andra förberedelser som skulle krävs bestämde jag mig för att söka utbyte inom Europa, och då var Milano mitt enda val. Jag har varit i Italien många gånger innan och tycker väldigt mycket om landet, samt i Milano flera gånger. Jag försökte att inte ha för höga förväntningar eftersom jag hört om flera som åkt hem från sitt utbyte i just Milano.

Innan avresan är det några dokument och ansökningar till skolan som krävs. Jag hade ansökt om en *Codice Fiscale* (skattkod) genom italienska ambassaden innan jag åkte, vilket jag skulle rekommendera för jag behövde använda min kod för att fixa boende innan skolan började (då alla utbytesstudenter får en skattkod från skolan). Boendet är den svåraste förberedelsen och något som kan ta lång tid.

Ankomst

Jag åkte till Milano 11 dagar innan skolstarten som var 20 februari, och 4 dagar innan välkomstveckan officiellt inleddes. Under de första dagarna hann jag träffa min blivande rumskompis, gå på möte med mäklare och upptäcka Milano. Välkomstveckan innehöll informationsmöten och aktiviteter anordnade både av skolan och studentorganisationen ESN. Under välkomstveckan anordnade ESN bland annat flera rundturer i Milano som jag inte deltog på eftersom jag redan sett det mesta i Milano. Men jag skulle rekommendera att gå på några aktiviteter under första veckan för det är ett bra tillfälle att träffa andra utbytesstudenter. Jag hade ansökt om en buddy och vi hade lite kontakt innan jag kom till Milano men eftersom vi inte läste samma program och hon inte riktigt kunde svara på mina frågor om skolan så tappade vi kontakten och jag träffade aldrig henne.

Ekonomi

Jag fick Erasmusstipendiet från KTH samt ansökte om merkostnadslån från CSN. Priserna i Milano är ungefär som i Stockholm men det är ofta billigare att gå ut och äta eller ta en drink. Euron var ganska hög under terminen vilket påverkade priserna. Den största kostnaden är oftast boende och det kan vara bra att spara pengar innan för det krävs nästan alltid en deposition på minst två månadshyror. Det går definitivt att leva billigare genom att laga mycket egen mat. Matvaror var ofta billigare eller

ungefär lika dyra som i Sverige. De flesta matbutiker har medlemskort med olika rabatter varje vecka. Min rumskompis och flera andra hade ett Esselunga-kort där det varje vecka var 30–50% rabatt på olika varor (allt från grönsaker till vin). Jag handlade oftast på PAM för det fanns en butik nära mitt hus och de hade bra priser och utbud. Italienska produkter är billigast att köpa och importerade varor från exempelvis Santa Maria är väldigt dyra. Ett annat tips är att använda maträddningsappen TooGoodToGo där det säljs kassar med allt från bröd till gelato och burrata till väldigt bra priser.

Det kostade 10€ att gå med i ESN men då får man tillgång till deras rabatter och olika event och resor under terminen. Jag åkte inte på någon av resorna men jag deltog i en matlagningslektion och gick på en balett på La Scala. Resorna verkade vara prisvärda och många tyckte de var roliga, om än intensiva.

Boende

Det är svårt att hitta boende i Milano. Det var något jag hade hört innan men när jag började leta i augusti/september var det lite för långt i förväg och när jag sedan började söka ordentligt igen i december var det lite väl sent. Jag skulle rekommendera att kika på italienska sidor som idealista, immobiliare och casa.it även om det är svårare som utländsk student. På idealista finns även en sida med rumsannonser och det var där jag till slut hittade mitt boende. Jag fick kontakt med tjejen som jag sedan bodde med samma vecka som jag åkte till Milano och vi träffades och hade möte med mäklaren redan samma vecka. Jag bodde vid stationen Lima vilket är ett väldigt bra läge eftersom det både är nära till Campus Leonardo (15–20 min gång), centralstationen, trevliga barer och restauranger samt centrala Milano. Vi var två personer som delade på en lägenhet med två våningar och vi båda hade eget sovrum och badrum samt ett gemensamt kök och vardagsrum (och en massa förvaringsutrymmen). Jag betalade 1000 euro i månaden vilket är mer än alla jag träffade men med tanke på lägenhetens standard och att många betalade 800–900 för ett rum i en lägenhet som de delade med 8 andra kändes det mer okej. Lägenheten var väldigt fin och trevlig och liknade mer en skandinavisk än en typisk italiensk bostad. Däremot var det flera saker som gick sönder eller krånglade under de 4 månader som vi bodde där, vilket verkar ganska vanligt i Italien. Vi hade direktkontakt med ägaren som även bodde i huset vilket gjorde att problemen kunde lösas fortare. Bland de jag träffade betalade utbytesstudenter allt från 500 till 900 för ett rum i en delad lägenhet, och hyrde antingen genom företag, airbnb eller privat.

Det är väldigt svårt att få ett boende genom skolan som utbytesstudent och jag vet bara en annan utbytesstudent som bodde i ett delat rum i Bovisa. Däremot träffade jag några som fått hjälp att hitta en hyreslägenhet genom skolan så det kan vara värt att kontakta dem, speciellt för ett helårsutbyte. Jag vet flera som hittat bostad genom kontakter så det är värt att fråga alla man kan tänkas känna med en koppling till Italien eller skriva i bl.a. Svenskar i Milano.

Universitetet och studierna

Politecnico di Milano är ett tekniskt universitet precis som KTH med campus på flera ställen i norra Italien. Jag lästa alla mina kurser inom programmet *Urban planning and Policy Design* som tillhörde arkitekturfakulteten och håller till på Campus Leonardo som är universitets huvudcampus. Campus Leonardo består av en blandning av gamla byggnader och moderna hus med olika stilar. Det finns flera olika caféer, restauranger och foodtrucks med bra priser och god mat samt mikros i flera byggnader.

Vårterminen startade den 20 februari och pågick officiellt till den 29 juli, men jag blev klar 29 juni. Undervisningen var annorlunda än på KTH på flera sätt. Alla kurser sträckte sig över hela terminen i stället för uppdelat i två perioder. Generellt tyckte jag att det var dålig organisation och brist på instruktioner i många av kurserna. Jag upplevde att lärarna i åtminstone studion förväntar sig att alla ska arbeta på kvällar och helger för att kunna visa upp material under handledning. Därför är det inte ovanligt att hitta en fullsatt arkitekturbyggnad en lördag. En fredag var jag på en av de återkommande festerna på Piazza Leonardo och gick till byggnad 11 för att gå på toaletten. Där var det fullt med studenter som pluggade mitt i natten, och biblioteket var t.o.m. öppet och bemannat. Däremot var det stor brist på bra studieplatser på campus, och de som fanns blev fort upptagna. Det gick att sitta i

klassrum men många hade stationära bänkar som inte var sköna eller anpassade till grupparbeten. Enligt min uppfattning var arbetsbördan inte proportionell till antalet HP i många kurser, där valfria kurser under andra året verkade vara enklare sett till antalet poäng.

Jag skulle rekommendera att välja kurser så att de upptar max 4 dagar i veckan för att ha mer tid att upptäcka staden och landet. Jag valde att läsa en kurs som non-attending student. Mitt schema bestod därefter av kurser från 13–19 tre dagar i veckan och 14–18 en dag i veckan. Att sluta vid 19 var väldigt ovanligt och jobbigt i början av terminen, men efter ett tag vände jag mig någorlunda vid det och många veckor gick det att gå tidigare. Man måste generellt närvara på 70–80% av lektionerna för att få godkänt men jag vet inte hur noga det är. I vissa kurser får man skriva under ett papper, i några har kursassistenterna koll på vilka som är där och i andra är det inte någon som har koll över huvud taget. Generellt så verkar det inte finnas något system för raster som på KTH utan läraren kan i bästa fall ge en rast efter två timmar eller när de känner för det. Inte ens under långa dagar med presentationer var det mer än 10 minuter rast någon enstaka gång. Det blev särskilt jobbigt framåt sommaren i klassrum utan AC.



Inuti huvudbyggnaden, under en presentation, elevkonsert på campus, fest på Piazza Leonardo

Kurser

Jag läste 4 olika kurser inom masterprogrammet *Urban Planning and Policy Design*, vilket sammanlagt blev 32 hp:

- Urban Policies Design Studio (12 hp)
- Contemporary City: Descriptions and Projects (10 hp)
- Strategic Planning and Urban Policies (6 hp)
- Policy Analysis (4 hp)

Studiokursen (*Urban Policies Design Studio*) var den kurs som krävde mest tid och engagemang. Temat under de tre senaste åren har varit 15-minutersstaden där uppgiften är att ta fram en neighbourhood plan för en kommun inom en viss sektor av Milano (detta år nordöstra Milano). Det som var nytt för i år var att varje grupp utgick från ett tema (ex. housing, work, walkability, environment). Namnet på kursen är som sagt *Urban Policies Design* så en del av kursen handlade om att ta fram strategier och nya policies. Kursen var uppdelad i två delar, där en första del fokuserade på hela sektorn och övergripande teman medan den andra delen utgick från det specifika temat och en kommun som vi blev tilldelade. Slutprodukten i båda delarna var en booklet (och presentation) där den första blev ca 100 sidor och den andra ca 200 sidor. Under kursen arbetade vi mycket i QGIS och skapade olika kartor för att analysera områdena, men även InDesign och Illustrator behövs för att skapa kartor, illustrationer och booklets (programmen finns tillgängliga gratis genom skolan). Min grupp tyckte det var svårt att veta vad professorerna förväntade sig och vid varje handledningstillfälle fick vi enbart kritik vilket inte direkt ökade vår motivation. Vi var en grupp med bara utbytesstudenter vilket gjorde arbetet svårare eftersom majoriteten av den information och data som behövs är på italienska och för att få ut användbar information under intervjuer krävs en viss nivå av italienska.

Trots att det var stressigt och förvirrande under kursen tyckte jag att min grupp hade bra idéer även om arbetet gick långsamt. Nästan alla grupper fick ett bra betyg i slutet så professorerna kan inte ha varit lika kritiska som de verkade. Vissa delar av kursen och arbetet var roliga och intressanta men kursen var också jobbig.

Kursen *Contemporary City* är en kurs som byter gästprofessor varje år och därmed skiljer sig innehållet och upplägget för varje kursomgång. Detta år var det en iransk professor från Oxford som höll i kursen och temat för detta år var dokumentärfilmer. Varje lektion fokuserade på olika teman och bestod av att professorn först gick igenom en text som alla skulle ha läst, pratade lite om veckans tema och sedan kollade vi på en dokumentärfilm som vi sedan skulle kommentera. Ibland fanns det lite tid över för att diskutera eller arbeta på våra egna dokumentärfilmer men ofta pratade professorn bort mycket av tiden som hade kunnat användas till eget arbete. Några teman som togs upp var gentrifiering, aktivism, miljörättvisa, offentliga platser och urban mobilitet. Huvudprojektet i kursen var att skapa en dokumentärfilm (5–15 min) om ett fall av 'alternative urbanism' i Milano. Utöver det skulle varje grupp skriva en rapport om fallet och i slutet fick alla skriva en individuell reflektion. Jag tyckte att kursen som helhet var rolig eftersom vi fick göra något annorlunda samt upptäcka olika event och delar av staden när vi gjorde dokumentärfilmerna. Men det var också svårt att komma överens inom gruppen och lektionerna var för långa och stundtals tråkiga vilket drog ner upplevelsen lite. Det är svårt att säga vad kursen kommer handla om nästa år men ämnena som behandlas är intressanta så den kan bli väldigt rolig.

Kursen *Strategic Planning and Urban Policies* kändes som en klassisk teorikurs men den var ganska oklar både vad gäller innehåll och organisation. Den handlade mest om EU och urbana policies och inte så mycket om strategisk planering. Kursen examinerades genom två presentationer i grupp och en individuell uppsats. Den första presentationen skulle innehålla en analys av ett lands urbana policies och den andra handlade om att ta fram ett strategiskt dokument som utgick från en workshop som några från varje grupp deltog i. Den individuella uppsatsen skulle vara ungefär 10 sidor (minst 25 000 tecken) och man fick välja att skriva om antingen ett event/seminarium som vi deltog i under kursen eller om ett lands urbana policies som vi presenterat om tidigare. Jag valde det senare men tyckte att det var svårt att skriva en så lång uppsats utan några egentliga instruktioner kring vad den skulle innehålla. Allt som allt var kursen okej med vissa intressanta delar men inte mycket mer än så.

Jag valde att läsa kursen *Policy Analysis* som 'non-attending student' för att få mer tid för annat och delvis för att jag tyckte att professorn pratade extremt långsamt. Det som verkade roligast med denna kurs var att de som gick kursen skulle få spela spelet P-cube som professorn hade varit med och utvecklat, men spelet drog tydligen inte i gång förrän efter halva kursen. Kursen examineras genom en skriftlig tenta oavsett om man är 'attending student' eller inte, med skillnaden att det är olika frågor och underlag. Jag behövde läsa två hela böcker medan den ordinarie tentan baserades på föreläsningarna. Jag lade inte ner så mycket tid på att plugga till tentan och hade inte ens hunnit läsa klart den ena boken men tentan gick bra ändå. Även om det skulle vara frågor av analytisk karaktär tyckte jag att frågorna mest handlade om att ha memorerat innehållet i böckerna.

Anmälan till alla kurser (studieplanen) öppnade ungefär en månad innan kurserna startade och var öppen i några dagar. Eftersom vissa kurser är populära är det bäst att vara redo direkt när anmälan öppnar. Alla kurser hade två tentatillfällen, ett i juni och ett i juli. Jag hade bara en tenta som jag valde att skriva i juni och i kurserna som avslutades/examinerades med presentationer valde vi gemensamt att de skulle vara i juni.

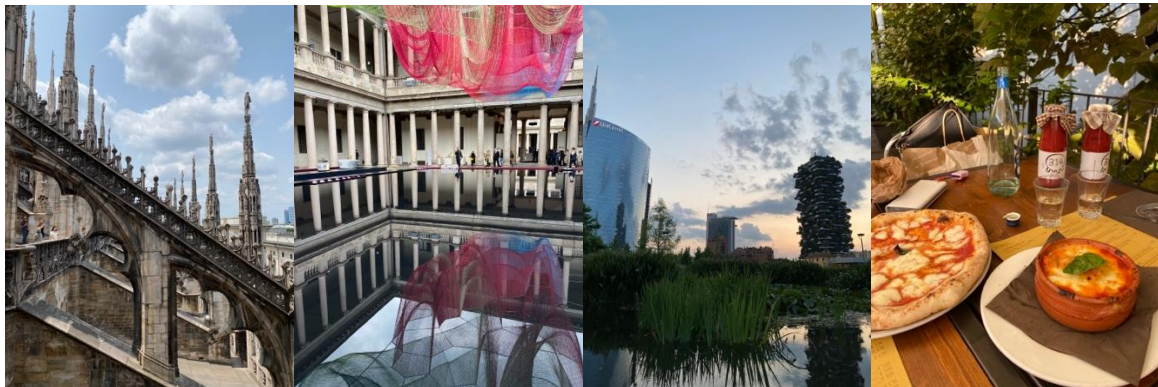
Staden och landet

Jag hade varit i Milano 4 gånger innan och gillade staden, men var även medveten om några av dess nackdelar. Sedan jag kom till Milano under första halvan av februari var det i princip soligt varje dag. Det var härligt fram tills värmen och luftfuktigheten gjorde det ganska jobbigt att vistas i staden, vilket främst var i juni. När det är varmt är det skönast att vara inomhus med AC eller åka till kusten eller

någon av sjöarna där det är svalare och finns bra badplatser. Det finns några utomhuspooler nära campus men jag hann inte testa någon av dessa.

Några av de saker jag gillar med Milano är att det alltid är mycket liv och rörelse, det finns alltid något att hitta på och många trevliga barer och restauranger samt mycket kultur och arkitektur. Varje vecka finns nya evenemang, restauranger eller områden att upptäcka. Två av de största evenemangen under året är Fashion Week och Design Week. Fashion week är ofta stängt för allmänheten men under Design Week öppnades många byggnader och det fanns olika roliga event runt om i Milano. Jag gillade att åka runt och utforska olika områden för det finns både helt nya områden med skyskrapar, äldre trädgårdsstäder, färgglada radhus och villor mitt i staden. Det finns också en del sämre aspekter med Milano som den dåliga luftkvaliteten, luftfuktigheten, att det alltid är mycket trafik, dåligt anpassat för cyklister, bristen på grönområden samt sjöar/hav.

Italien är ett land med fantastiska platser och god mat och det finns väldigt mycket att upptäcka från norr till söder. Det är bara att anpassa sig till den italienska livsstilen och vara beredd på att allt inte fungerar eller blir som man vill. Kontanter är bra att ha både för att handla på marknader och på vissa restauranger. Det går ofta att ta sig fram med engelska men det är bra att kunna lite italienska, även i Milano men framför allt i mindre städer och byar.



Upp i Duomo, under designveckan, området City Life, Pizza e Mozzarella (bra restaurang)

Fritid och sociala aktiviteter

På fritiden upptäckte jag Milanos utbud av museer, arkitektur och restauranger. Ett tips är att köpa museumkortet för 30€ som gäller i hela Lombardiet och gör det möjligt att komma in gratis på väldigt många museer, samt upp i Duomo. En återkommande aktivitet under terminen var att träffas på en aperitivo efter skolan. Under hela terminen, och särskilt när det blev varmare, testade jag många av Milanos gelaterior och mina favoriter blev Sbam, Artico, Ciacco och Gelato Giusto. Jag gillade också att gå runt på olika marknader som ordnas under veckans alla dagar i olika delar av Milano, där man kan hitta fina frukter och grönsaker samt second-hand kläder och diverse prylar. Det finns också ett bra utbud av både vanliga klädbutiker och second-hand butiker i olika prisklasser.

Jag ville skaffa platinum-medlemskap på sportcentret Giurati för att kunna gå på olika pass men efter att ha köpt basmedlemskapet visade det sig vara väldigt svårt. De hade bara ett begränsat antal och varje måndag när nya medlemskap släpptes var det lång kö utanför och jag gav till slut upp. Däremot hittade jag ESN:s whatsapp-grupp för yoga där det var andra internationella studenter som höll i flera pass under terminen. Jag uppskattade det väldigt mycket och passen hölls utomhus i olika parker ända från mars till juni. Det finns grupper för många olika sporter och det kan vara ett bra sätt att träna gratis. Det finns även vissa utegym i Milano, t.ex. i Giardini Indro Montanelli.

Milano har ett väldigt bra läge för att resa runt i (norra) Italien. Jag gjorde flera dagsresor på måndagar när jag var ledig eller under helger och lediga dagar. Jag hann besöka många städer och

platser ca 1 timme bort (Bergamo, Brescia, Monza, Cremona, Pavia, Piacenza, Comosjön, Gardasjön), ca 2 timmar bort (Genua, Torino, Venedig, Florens) samt åka på en längre resa över påsk till Neapel (med nattbuss). Tågbiljetter är ofta ganska billiga och det är lätt att boka och resa med apparna Trenitalia och Trenord. Kortare tågresor har ofta ett fast pris men som student finns det även billigare tåg/bussbiljetter vid längre resor, både med Trenitalias Cartafreccia, PoliMis welfare-rabatt på Trenitalia och med ESN-kortet.



Pompeji, Venedig, Gardasjön (Sirmione), Camogli

Hållbarhet

Jag ville gärna resa ner med tåg men jag hade för många väskor då. När jag skulle åka hem kollade jag olika alternativ med tåg men det var ganska svårt och dyrt att få ihop en bra rutt, och jag hade gärna stannat flera dagar på vägen vilket inte går med erasmusbidraget. Jag tycker däremot att jag levde hållbart i min vardag. Jag är vegetarian, jag köpte nästan bara italienska produkter, jag handlade kläder second hand, jag promenerade eller använde kollektivtrafik i Milano och jag reste med tåg under mina längre resor.

Hållbarhet är inte något som diskuteras lika mycket som på KTH men det nämndes ibland. I studiekursen fokuserade min grupp på ämnena miljö och urban metabolism och vi valde att ha ett större fokus på avfallshantering. Milano är bra på avfallshantering och det finns återvinningskärl på många ställen på campus. Det finns även drickskranar där många fyller på sina flaskor under dagen. Ingen av mina kurser krävde att jag köpte kurslitteratur, det är mest artiklar eller böcker som går att hitta online.

Rekommendationer och övriga reflektioner

Åk på utbyte!!! Jag hade fem fantastiska månader i Italien med mängder av nya upplevelser, kompisar och minnen för livet. Jag tror att oavsett vart man åker blir det en minnesvärd och rolig tid. Jag skulle säga att det är bra att inte ha för höga förväntningar för då blir det ofta mycket bättre än man kunnat föreställa sig. Milano och Italien är ett bra val för den som vill äta god mat, uppleva arkitektur, kultur och natur samt resa runt i ett vackert land. Tiden går fort så det kan vara en bra idé att fundera på vad man vill få ut av sitt utbyte och skriva ner allt som man vill hinna se och göra. Jag reste en del under juni men det blir lätt stressigt eftersom man samtidigt måste plugga inför tentor och inlämningar.